

Sabah oxunacaq tariximiz

Məşhur bir ifadə var. Daha doğrusu, bu, həm də şeir misrasıdır. Vurğulanır ki, "deyilən söz yadigardır". Deməli, yazılan söz də yadigardır. Çünki yazı sənəddi, yaşayan, təqdim edən, bilgi verən sənəd. Biz tarixi həm də yazılardan öyrənirik, yazılardan bizə gəlib çatır kimliyimiz, hardan gəlib hara çatmışımız. Bax, bu mənada 1988-ci ilin fevralından başlayan və 30 ildən artıq bir zamanı əlimizdən alan, bizi qaçqın, köçkün edən, yurdsuz-yuvasız qoyan bir faciənin araşdırılması, öyrənilməsi üçün də tarixə baş vururlar. Elə indinin özündə də. bundan sonra da baş vuracaqlar. Ona görə də Qarabağ savaşının tarixini, onun qazilərini, şəhidlərini tanımaq, tarixləşdirmək hər bir qələm adamının müqəddəs vəzifəsidir.

Bu mənada yanaşanda qeyd etmək yerinə düşər ki, Azərbaycanda - yeni bizim söz arenamızda şəhidlərimizlə bağlı qazilərimizlə əlaqədar bir-birindən maraqlı və bir-birindən duyğusal, həm də həqiqəti ifadə edən bədii nümunələr var. Onları yazanların bəziləri savaşın iştirakçılarıdır. Yəni bunlar şahid yazıdır, iştirakçı yazılarıdır. Bir qismi baş verənlərin izləyiciləri, o hadisələri doğmalarından, dostlarından bütün təfərrüatları ilə öyrənənlərdir. Üçüncü qismi isə ürəyi digər həmkarları kimi Vətənlə, şəhidlə, qazi ilə birgə döyünən qələm adamlarıdır. Ona görə də bu kitabları, bu əsərləri oxuyanda oxucu - yeni diqqətçil, duyğusal oxucu hiss edir ki, əsərlə yanaşı, onun qarşısında müəllifin ürəyi də dayanıb... Həm də o ürəyin çırpıntılarıdır oxucu ilə üz-üzə dayanan, ona səslənən ... Bax bu məqamda isə səsə səs verməmək, müəlliflə çiyin-çiyinə dayanmamaq mümkün deyil. Axı söhbət Vətəndən, onun şəhidindən, onun qazisindən gedir. Elə "Gözlərin aydın, Vətən" şeirində deyildiyi kimi:

*Biz necə də xoşbəxtik, qələbə çalınıbdır,
Müqəddəs torpağımız yağdan alınıbdır.
Hiyləgər düşmənimiz məzara salınıbdır,
Ruhsuz yaşaya bilməz, bütöv olammas bədən,
Anam, gözlərin aydın, gözlərin aydın, Vətən.*

*Ücrəngli bayrağımız əzizdir canımızdan,
Torpağımız güc aldı tökülən qanımızdan.
Danışır cahan bizdən - yüksələn şanıımızdan,
Necə bəxtiyar olur, arzuya, kama yetən,
Anam, gözlərin aydın, gözlərin aydın, Vətən.*

*Qarabağ ki, var, bizim şanıımız, şöhrətimiz,
Vətənin hər qarışı, əbədi sərvətimiz,
Necə güclüdür bu xalq, gördündü qüdrətimiz,
Bundan sonra yaşayır millətimiz xoşbəxt, şən,
Anam, gözlərin aydın, gözlərin aydın, Vətən.*

*Biz həmişə olmuşuq düz sözlü, düz ilqarlı,
Başımızı dik tutub yaşamışuq vüqarlı,
Hər günümüz xoş keçsin, yaylı, qışlı, baharlı,
Lələzardır yurdumuz, min cür nemətlər bitən,
Anam, gözlərin aydın, gözlərin aydın, Vətən.*

*Azadlığa qovuşub torpağımız, daşımız,
Bizə dəstək-arkadır böyük Türk qardaşımız.
Biryolluq azad olub Xankəndimiz, Şuşamız,
Sevinc ilə, qürurla, fərəhlə deyirəm mən:
- Anam, gözlərin aydın, gözlərin aydın, Vətən.*

Sizə təqdim etdiyim bu şeir Coşqun Xəliloğlunun "Vətən imtahanından "əla" alanlar" kitabındandır. Bu kitab şəhidlərimiz barəsində. Bundan öncə də mən Coşqun müəllimin şəhidlərimizlə bağlı yazdığı kitabından bəhs etmişdim və vurğulamışdım ki, müəllif öz qəhrəmanlarını təkcə sözlə, bədii yaradıcılıqla deyil, həm də onların fotoları ilə də oxuculara təqdim edir. Həmin özəl ənənəsinə sadiq qalan Coşqun Xəliloğlu bu kitabında da qəhrəmanları barəsində kiçik bilgi və onların fotosunu verməklə həm də onlara həsr etdiyi bir-birindən maraqlı, düşündürücü və kövrək şeirlərini də bir araya gətiribdir.

Həmin şeirlərin qəhrəmanları əbədiyaşarlıq qazanmış şəhidlərimiz isə respublikamızın müxtəlif bölgələrinin təmsilçiləridirlər. Və bir də bu şəhidlərin arasında hərbi baxımından müxtəlif rütbəli əsgər və zabitlərimiz yer alıbdırlar. İstər sırayı olsun, istər ən yüksək rütbəli vətən övladı. Onların hamısının

yeri xalqımızın qan yaddaşında, şəhidlik zirvəsindədir. Ona görə də mən kitabdakı şeirləri oxuduqca fotolarla da həmsöhbət oluram. Üz-gözlərindən həyat eşqi tökülən, baxışları sevgi ifadə edən bu gənclər ürəyimizi nə qədər sızlatsa da, həm də ürəyimizə bir qürur hissi yaşadır. Güvənirik və sevinirik ki, onlar bizim ciyərparalarımızdır, onlar Vətəni yaşadanlar, onlar Vətənə siper olan övladlarımızdır. Kitabdakı "Vətən şəhidləri" şeirində deyildiyi kimi:

*Baxın, yurdun balası, neçə igid qəhrəman
Vətənə sidiq ürəklə qurban eylədilər can,
Dedilər bütöv olsun, tam olsun Azərbaycan,*

*Həç zaman unutmırıq biz cəsur igidləri,
Əbədi yaşayacaq bu Vətən şəhidləri.*

*Döyüşdülər inamla, ölmədən qorxmayaaraq,
Neçə dağı, dərəni, zirvələri aşaraq,
Söylədilər, düşməndə qala bilməz Qarabağı,
Dar günündə tanınır elin əsil mərdləri,
Əbədi yaşayacaq bu Vətən şəhidləri.*

*Bu torpaqdan, bu yurddan, tükənməz güc aldılar,
Yağları məhv edib, şanlı zəfər çaldılar,
Şəhidlik zirvəsinə mərdliklə ucaldılar,
Qulaqlardadır hələ Qorqudan öyüdləri,
Əbədi yaşayacaq bu Vətən şəhidləri.*

*Həç nə döndərə bilməz bizi haqq yolumuzdan,
Kafirilər məhv edibdi, qovuldu elimizdən,
Salam var ölməzlərə Xaribülbulümüzdən,
Həmişə xatırlanıb çəkiləcək adları,
Əbədi yaşayacaq bu Vətən şəhidləri.*

Şeirdən də görüldüyü kimi, müəllif bizim hamımızın düşüncəsini, istəyini, fikrini birmənalı olaraq bəyan edibdir və vurğulayıb ki, Əbədi yaşayacaq bu Vətən şəhidləri!!!

Ciddi və ağırlı axtarışların, böyük istəyin və vətəndaş yanğısının ifadəsi olan bu kitab şəhidlərimiz üçün sözün həqiqi mənasında abidədir. Özü də təkcə bu kitab yox, ümumiyyətlə, şəhidlərimizlə, qazilərimizlə, Qarabağımızla bağlı qələmə alınan nəsrə, şeir dili ilə oxucuya çatdırılan bütün əsərlər həmin abidənin - söz abidələrinin hissələridir. Həm də bugününün sabah oxunacaq tarixidir. O tarixi yazanlardan biri də Coşqun Xəliloğludur. Uğurlar olsun!

P.S. Bu kitab Qarabağ savaşımızda canından keçib şəhidlik zirvəsinə yüksəlmiş Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin məzunlarının xatirəsinə həsr olunub. Onlardan bir də ilk qadın Milli Qəhrəmanımız, jurnalist Salatın Əsgərova.

Əbülfət Mədətoğlu

